

Handboek

De Media: Vriend of Vijand?!

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Contact	2
Wel of Niet vertellen	2
Kaartenbakjournalistiek	3
Tekst inzien	3
Grappen.....	4
Stiltes.....	4
Opnames?	5
Negatief.....	5
Direct na de wedstrijd.....	5
Kritiek	5
Suggestieve vragen	6
Houding tijdens het interview	6
Wanneer is het interview afgelopen?	6
Off the record.....	6
Journalist	7
Free Publicity.....	7
Veel gestelde vragen	7
Onthoud altijd	10

Inleiding

In dit handboek vind je een aantal tip's om soepel en op een voor jou zo gunstige mogelijke manier om te gaan met de media. Als je weet wat je wel en niet wilt en hoe je het beste om kunt gaan met de media, voorkom je dat er dingen over jou gepubliceerd worden die schadelijk voor jou als sporter kunnen zijn. Niet alleen jouw prestaties zijn leidend hoe je carrière verloopt, de media heeft hier een grotere invloed op dan je zult verwachten. Onthoud dan ook dat je de pers soms nodig kunt hebben, maar dat de pers jou vaker nodig heeft. Zie de pers niet als een tegenstander of lastpost, maar als iemand die iets voor jou kan betekenen en vergeet niet dat het bedienen van de media gewoon onderdeel van je werk is.

Onder de media wordt verstaan: journalisten, fotografen en iedereen die iets over jou publiceert. Dit kunnen opiniebladen, boulevardbladen, TV, Radio en online kanalen zijn.

Contact

Over het algemeen zijn er drie manieren waarop je door de pers benaderd kan worden:

1. Via jouw sportbond of ploeg (persvoorlichter)
2. Via je management
3. Rechtstreeks

Journalisten benaderen je het liefst rechtstreeks. Als ze je nummer eenmaal hebben, betekent dat helaas ook dat ze je te allen tijde zullen proberen te bereiken, iets dat afleidt. Behalve bij interviews/persbijeenkomsten na de wedstrijd is het voor jou dan ook het makkelijkst om alle aanvragen via je management te laten lopen. Wij kunnen samen met jou bepalen of, wanneer en over welke onderwerpen je met de journalist gaat praten.

Uiteraard is het ook mogelijk zelf de publiciteit op te zoeken, dit kan soms nodig zijn wanneer je een sponsor hebt gevonden of een nieuw contract hebt gesloten, op zoek bent naar een nieuw team of club, of wanneer je bepaalde prestaties hebt geleverd die onder de aandacht dienen te komen. Het is niet verstandig deze publiciteit zelf op te zoeken, laat dit doen door je management. Wij weten welke media geschikt zijn voor welk onderwerp en hebben vele contacten.

Wel of Niet vertellen

Wanneer je meewerkt aan een interview sta je er als het ware alleen voor. Jij bepaalt wat de journalist van je te weten komt. Wil je over bepaalde zaken niet praten, dan kan je management of de betreffende persvoorlichter dit van tevoren met de journalist afspreken. Wanneer er een vraag wordt gesteld waarop je liever geen antwoord geeft, dan kan je dat gewoon zeggen tegen de journalist.

Wees op je hoede als de interviewer op een later moment een andere vraag stelt van dezelfde strekking. Geef dan wederom aan dat je die informatie liever voor jezelf houdt. Laat je beslist niet onder druk zetten door journalisten, die dezelfde vraag blijven herhalen. Je hoeft geen antwoord te geven.

Wanneer het gesprek op een onderwerp komt waar je niet over wilt praten, kan je dit aangeven met uitspraken als:

- ◆ Het enige dat ik daarover wil zeggen is...
- ◆ Daar praat ik liever niet over...
- ◆ Dat hou ik liever voor mezelf...
- ◆ Hier wil ik niks over kwijt

Jij geeft de grenzen aan: het is niet ongeleefd bepaalde vragen onbeantwoord te laten. Privé is privé en jij bepaald zelf wat ze van jou te weten komen. Bedenk van te voren goed waar jouw grens ligt.

Kaartenbakjournalistiek

Hou er rekening mee dat bladen en kranten een personenarchief bijhouden, wat inhoudt dat ze alle artikelen over jou kunnen opzoeken. Journalisten kunnen ter voorbereiding op een interview deze artikelen raadplegen, waardoor ze jou met eerder gedane uitspraken kunnen confronteren. Denk dus goed na over welke uitspraken je doet in een interview, alles is nog jaren terug te vinden.

Tekst inzien

Maak **vooraf** altijd de afspraak met de journalist om het interview voor plaatsing te lezen. Zo kunnen feitelijke onjuistheden (als er bijvoorbeeld 24 jaar i.p.v. 22 jaar staat) worden gecorrigeerd. Onthoud wel dat **wanneer er afgesproken is de tekst voor publicatie in te mogen zien, dat niet inhoudt dat gedane uitspraken kunnen worden ingetrokken.**

De afspraak om de tekst voor publicatie te mogen lezen, moet altijd **voor** het interview worden gemaakt. Je staat namelijk erg zwak wanneer het interview al is gehouden. Verstandig is het om gebruik te maken van je management (of persvoorlichter) als bemiddelaar, die kan aangeven dat je het artikel wilt inzien en kan achteraf aanpassingen voor je door voeren. Je management kent de journalistieke regels en kan **tot op zekere hoogte** verder gaan dan alleen het verbeteren van de feitelijke onjuistheden.

Teksten die van tevoren ter inzage worden gegeven, worden in veel gevallen zonder koppen aangeboden. Vraag bij twijfel ook deze (inclusief de eventuele aankondigingskoppen op de voorpagina) te mogen inzien.

Interviews zonder foto's leveren saaie pagina's in bladen op. Meestal wordt er een foto bij het artikel geplaatst. Vraag ook welke foto's er geplaatst worden. Zo weet je zeker dat de foto's bij de inhoud van het artikel passen, recent zijn en met goede sponsoruitingen is. Wij kunnen (soms) voor goede foto's zorgen.

Wanneer er foto's tijdens het interview gemaakt gaan worden, dien je dit ook vooraf te weten, zodat je je daarop kunt voorbereiden.

Vergaar zoveel mogelijk informatie voordat je een interview geeft

- ◆ Wat is de invalshoek van het interview?
- ◆ Wat is de toon van het blad / het programma?
- ◆ Wat is de oplage van het blad / wat zijn de kijk- of luistercijfers van het programma?
- ◆ Wie is de journalist / presentator en hoe is zijn / haar reputatie?
- ◆ Mag de tekst van tevoren worden gelezen?
- ◆ Wanneer is de deadline?
- ◆ Worden er foto's gemaakt, of worden er bestaande foto's gebruikt?
- ◆ Wat is de doelgroep van het blad / programma?
- ◆ Wanneer wordt het artikel geplaatst / het programma uitgezonden?
- ◆ Worden er voor het artikel / in het programma meerdere personen geïnterviewd?
- ◆ Zo ja, wie worden geïnterviewd?
- ◆ Wat is de promotiewaarde van het interview?

Al deze informatie kunnen wij voor je vergaren, in veel gevallen kennen wij de journalist, de bestaande rubrieken van de bladen en de programma's.

Grappen

Wees voorzichtig met het maken van grappen tijdens interviews met de schrijvende pers. Vooral ironische opmerkingen kunnen op papier anders overkomen dan je eigenlijk bedoelt. **Het achteraf schrappen van dergelijke opmerkingen is moeilijk, aangezien het geen feitelijke onjuistheden betreft en de uitspraken wel zijn gedaan.**

Stiltes

Bij een radio- of een televisie-interview laat de interviewer in sommige gevallen bewust een stilte vallen. Dit omdat de geïnterviewde zich onder deze omstandigheden vaak ongemakkelijk voelt, en daardoor gaat praten. Op die momenten zeg je soms meer dan je eigenlijk wilt. Wanneer je dit overkomt, schroom dan niet om te zwijgen. De interviewer zal vervolgens zijn volgende vraag stellen.

Ook wordt deze tactiek regelmatig gebruikt bij interviews voor bepaalde bladen (denk aan de boulevardbladen). Omdat het hier geen radio- of tv-interview betreft, kan de interviewer de stilte langer laten duren en daardoor een ongemakkelijke situatie laten ontstaan. Laat je hierdoor niet van de wijs brengen. Blijf de interviewer vriendelijk aankijken en laat duidelijk blijken dat je het door jou gegeven antwoord voldoende vindt. Voel je niet schuldig als de stilte valt en laat je vooral niet uitdagen om door te gaan praten.

Opnames?

Check ter plaatse voordat het interview begint of het gesprek wordt opgenomen (dictafoon) of dat de journalist aantekeningen maakt. Wanneer er opnames gemaakt zijn, is alles altijd achteraf te controleren. Wat overigens goed is. Is het gesprek niet vastgelegd, dan is dat voor je management handig om te weten, bijvoorbeeld wanneer er zaken 'rechtgezet' moeten worden. Onthoud dus even hoe het gesprek wordt vastgelegd.

Negatief

Je negatief uitlaten over je coach, je club, je collega's etc. is niet professioneel. De lezer zal dat in de meeste gevallen ook als niet prettig ervaren en negatief over jou kunnen gaan denken. Bovendien is dit voer voor 'de bladen', die dit alleen maar zullen uitvergroten. Het zet jou in een kwaad daglicht en je collega's zullen het je zeker niet in dank afnemen. Het gebeurt regelmatig dat 'collega's bepaalde zaken via de media uitvechten, wees verstandig en doe dit niet. Als er echt zaken zijn waar je ontevreden over bent, los dit dan buiten de media om op.

No excuses

In topsport zijn er geen excuses. Die wil het publiek dus ook niet horen, het gaat alleen maar om het resultaat. Zelfs als er valide oorzaken zijn voor verlies, hoe verleidelijk ook om te noemen, dan dien je hier heel terughoudend in te zijn: het publiek accepteert excuses moeilijk, zeker kort na de wedstrijd. Als je maanden later in de vorm van een analyse nog eens op die oorzaken terugkomt, zal je veel meer begrip ontmoeten. Voor jezelf heb je dan inmiddels wel kunnen uitmaken of het nou zwakke excuses of echte oorzaken waren.

Direct na de wedstrijd

Na slechte wedstrijden is het door de teleurstelling verleidelijk om negatief over jezelf te zijn. Dat mag, zeker als het terecht is, maar probeer wel altijd te zorgen dat het verhaal een positief einde krijgt ('ik zal van de nederlaag leren, we gaan hier keihard op trainen') en juist niet andersom. Je negatief uitlaten over ploeggenoten of je tegenstander is niet alleen niet netjes, het toont ook geen professionaliteit en respect. Doe dit dus ook niet.

Kritiek

Raak niet geïrriteerd wanneer een journalist een andere mening is toegedaan dan jij of kritiek heeft op jou, je team of je coach. Blijf jezelf, blijf vriendelijk en laat de interviewer zijn mening hebben. Geef aan dat je zijn / haar mening respecteert maar dat jij er anders over denkt. Zet vervolgens jouw mening uiteen. Laat je niet uitlokken tot het doen van uitspraken of bevestigingen waar jij het niet mee eens bent.

Suggestieve vragen

Sommige journalisten leggen je min of meer met suggestieve vragen (een vraag waar al een mening of antwoord in zit) of een mening in de mond, die mogelijk later in de tekst als citaat van jou wordt opgenomen.

Wees op je hoede voor deze tactiek en geef duidelijk aan door te zeggen dat je het zo niet ziet of door gewoon tegen de vragensteller te zeggen dat hij jou een mening in de mond legt.

Houding tijdens het interview

Hou er rekening mee dat een bepaalde houding of specifieke handelingen in het interview beschreven kunnen worden. Als je bijvoorbeeld onderuit gezakt de interviewer te woord staat of kauwgum eet, kan dat voor een journalist aanleiding zijn om dat te beschrijven in het artikel. Ook op sociale gelegenheden waar pers aanwezig is, dien je op je houding te letten. Gedraag je zoals je bent, maar hou er rekening mee dat je houding meer zegt dan woorden.

Wanneer is het interview afgelopen?

Een interview eindigt niet persé wanneer de cassetterecorder wordt uitgezet of een kladblok wordt weggelegd. Hou er rekening mee dat uitspraken na deze handelingen ook in het interview opgenomen kunnen worden.

Veel mensen zijn geneigd te denken dat op het moment dat de bandrecorder stopgezet wordt, het interview is afgelopen en er dus wat 'losser' gepraat kan worden. Dit zijn vaak momenten waarop de journalisten net die informatie los weten te peuteren die ze nog willen hebben. **Wees dus op je hoede.**

Een interview begint op het moment dat de journalist de kamer binnenloopt tot aan het moment dat deze de kamer weer uitloopt.

Off the record

Off the record is een uitdrukking die aangeeft dat je informatie verstrekt aan een journalist die deze eigenlijk niet mag gebruiken. Je zegt iets buiten het interview om. De journalist zal tegen je zeggen; 'Deze vraag is 'off the record'....

Pas hier mee op, het is een journalistieke regel dat de informatie dan niet gepubliceerd mag worden, maar je weet nooit of de journalist zich hier aan houdt. Vraag je altijd af welk nut dit dient en of je iets gaat zeggen waarvan je niet wilt dat het gepubliceerd wordt.

Journalist

Hoe gezellig een interview in sommige gevallen ook mag zijn, verlies niet uit het oog dat je te maken hebt met een journalist en niet met een vriend. Een interview van een uur kan 55 minuten over koetjes en kalfjes gaan. De overige 5 minuten kunnen echter de kop en de invalshoek van het artikel bepalen. Blijf dus scherp.

Free Publicity

Interviews voor schrijvende pers (dagbladen, huis-aan-huis bladen, tijdschriften en weekbladen), radiostations of in televisieprogramma's worden normaliter niet betaald. Het betreft namelijk 'free publicity', waarbij geen kosten voor plaatsing in rekening worden gebracht. Maar waar ook niet wordt betaald voor het vraaggesprek en / of het poseren voor een fotograaf.

Ook bij het poseren voor een commercieel fotobureau, waarbij de fotograaf verdient aan het gemaakte materiaal, wordt geen vergoeding gegeven. Dit moet gezien worden als promotionele activiteiten voor het programma of de serie en/of voor jou persoonlijk. Voor buitenlandse interviews gelden soms uitzonderingen.

Bij het beoordelen van interviewaanvragen bekijken wij altijd of er een mogelijkheid voor een vergoeding is. Mocht er een vergoeding 'inzitten', dan laten wij deze mogelijkheid zeker niet voorbij gaan.

7

Veel gestelde vragen

Boulevard bladen

Veelal willen bladen dezelfde algemene informatie over je weten. Hieronder een lijst met dingen die er aan je gevraagd kunnen worden. Als je merkt dat je steeds meer aanvragen krijgt is het handig al een lijst paraat te hebben die je kunt gebruiken, zodat je niet veel tijd kwijt bent aan het invullen hiervan.

Algemeen:

1. Geboortedatum/plaats
2. Adres
3. Kleur Haar
4. Kleur ogen
5. Broers/Zussen
6. Wat doen je vader en je moeder

CV:

1. Opleiding(en) en plaats
2. beste resultaten

3. Als je geen sportman/vrouw was geworden, dan was je nu...

Uiterlijk en innerlijk:

1. Geef vier steekwoorden die jou beschrijven
2. Positieve kanten
3. Negatieve kanten
4. Wat is opvallend aan je
5. Wat vind je van je uiterlijk
6. Ik hou helemaal niet van ...
7. Ik hou ontzettend van ...
8. Ik ga over m'n nek van...
9. Romantisch of nuchter
10. Waar mogen ze je 's nachts voor wakker maken
11. Grootste angst
12. Grootste droom
13. Omschrijf jezelf eens kort en bondig
14. Wat vind je mooi aan jezelf en wat niet?
15. Heb je ooit liefdesverdriet gehad?
16. Waar ben je echt bang voor?
17. Waar schaamt je je het meest voor?

Favorieten en hobbies:

1. Hobbies
2. Sport
3. Beste boek
4. Beste liedje
5. Eerste single
6. Beste CD
7. Eerste plaat/album
8. Beste film
9. Favoriete zanger
10. Favoriete zangeres
11. Favoriete band
12. Favoriete acteur
13. Favoriete actrice
14. Liefelingsdier
15. Leukste weekblad
16. Leukste maandblad
17. Krant / website
18. Liefelingsstad
19. Liefelingsland
20. Favoriete restaurant
21. Favoriete winkel
22. Favoriete kroeg
23. Favoriete club
24. Naast wie wil je wakker worden
25. Als ik één dag premier ben, dan...

Tot slot: Wat zijn je plannen voor de toekomst

Soms willen bladen diep op de persoonlijke situatie ingaan. Bereid je daar op voor. Verwoord voor jezelf van tevoren wat je wel wilt zeggen en hoe je het wilt zeggen. Bepaal ook voor jezelf welke informatie je niet kwijt wilt en hoe je daar omheen kunt praten.

Onthoud altijd

1. Geef geen privé-gegevens
2. Bereid je voor:
  - a. Wat is voor magazine is het?
  - b. Welk publiek leest het?
  - c. Wat wil je wel/niet zeggen?
3. Lees 's ochtends een krant voor het geval er een vraag over de actualiteit komt
  - a. Je bent altijd vrij om aan te geven geen mening te hebben over een bepaalde gebeurtenis
4. Vraag vooraf:
  - a. of je de uitgeschreven versie van het interview mag lezen
  - b. of je de foto voor plaatsing mag zien
5. Laat je niet uit de tent lokken door:
  - a. Herhaalde vragen,
  - b. Insinuerende vragen of
  - c. Stiltes
6. Wees niet negatief over collega's, sponsors, werkgever of concurrenten
7. Als je negatief bent over jezelf, prima: Maar sluit altijd positief af
8. Let op je houding tijdens het interview
9. Geef nooit een interview als je niets te vertellen hebt: iets van nieuwswaarde is goed voor je *eigenwaarde*. Baat het niet, dan schaadt het wel...
10. Gedane uitspraken kunnen niet terug genomen worden
11. De journalist is niet je vriend
12. Wees jezelf
13. Blijf beleefd
14. ... en kom op tijd!

Pas op voor foute woordvoering tijdens de transferperiode | 11-12-2012

door: Diederik Huisman

Nog een paar weken en dan breekt de transferperiode weer aan in de voetbalwereld. Speculaties in de media, woordvoering door spelers, zaakwaarnemers en clubbesturen zullen ongetwijfeld weer voor de nodige ophef zorgen. Maar dit spel via de media heeft een doel. Speler en zaakwaarnemer willen een transfer forceren, terwijl de clubs dit willen voorkomen of een voor hen zo gunstig mogelijke deal sluiten.

Wat is het effect van de woordvoering van de verschillende partijen? Hierbij is het van belang niet alleen te kijken naar het effect op de transfer zelf, maar ook naar de effecten op de reputatie van een speler of club. Immers, als een transfer niet door gaat, dan speelt de speler nog steeds bij de club en is het niet wenselijk dat de fans hem haten. Zo wil Kelvin Leerdam weg bij Feyenoord, iets dat de fans hem niet in dank afnemen. En Labyad van PSV werd uitgefloten toen hij openlijk aangaf PSV te zijn ontgroeid.

In het algemeen is de situatie aan het begin van de transferperiode als volgt:

- De Nederlandse competitie is te onbetekenend en dus willen spelers weg.
- Fans willen goede spelers behouden.
- Clubs hebben inkomsten nodig en dat weten de fans ook.
- Goede spelers moeten hun voetbalcarrière kunnen vervolgen bij grote clubs
- Goede spelers wordt succes met een volgende internationale stap gegund.

Zo op het eerste gezicht zou je dus zeggen: niets aan de hand. En toch is het oppassen.

In dit artikel analyseren we twee transfers van afgelopen zomer op het gebied van woordvoering en blikken we alvast vooruit op de komende periode.

Oussama Assaidi vs Ajax

Oussama Assaidi - vorig seizoen succesvol aanvaller bij Heerenveen - stond afgelopen zomer in de belangstelling van Ajax. Beide clubs waren er uit, maar Assaidi en Ajax nog niet. Assaidi zei tegenover EredivisieLive: *'Ze moeten me wel een goed salaris bieden, want ik wil er op vooruit gaan.'* Ajax-trainer Frank de Boer reageerde met: *'Je moet wel graag voor Ajax willen spelen. We hebben een fantastisch stadion, we spelen Champions League en we betalen volgens mij het beste van alle Nederlandse clubs.'*

Ajax nam in deze case duidelijk een standpunt dat het een beleid heeft om spelers niet meer onredelijk hoge salarissen te bieden en noemt hier goede argumenten bij – zeker in de ogen van de fans. Assaidi zegt daarentegen in de media eerlijk dat hij meer wil verdienen. Misschien dacht hij hiermee iets te forceren, maar de imagoschade die hij hierdoor heeft opgelopen is

niet goed ingeschat. Zijn uitspraak maakte veel boze reacties van fans los - bijvoorbeeld op Twitter - waarin ze aangaven Assaidi als een geldwolf te zien en hem al lang niet meer wilden zien spelen bij Ajax. Mogelijk mede hierdoor is de deal uiteindelijk niet doorgegaan en Assaidi heeft later die zomer de transfer naar Liverpool gemaakt.

Luuk de Jong vs FC Twente

Een tweede voorbeeld is de transfer van Luuk de Jong naar Borussia Mönchengladbach. De Jong had meerdere goede seizoenen achter de rug (waaronder 25 goals in 2011/12) en wilde graag een volgende stap maken. De transfer verliep moeizaam en Luuk de Jong zocht bewust de media op.

In een interview met Voetbal International noemt hij enkele details over de onderhandelingen en spreekt hij zijn ongenoegen uit over de manier waarop de clubleiding van FC Twente onderhandelt. Deze zou akkoord gaan met een bepaald bod, indien De Jong zou afzien van zijn aandeel van twintig procent van de transfersom. De Jong in VI: *'Vandaag heb ik de club gemeld dat ik volledig afzie van de twintig procent (2,5 miljoen euro), maar nu roept FC Twente dat ze dit ook weer niet willen.'* (...) *'Ik had al van andere spelers gehoord dat het bestuur van Twente op deze onfatsoenlijke wijze onderhandelt en kon dat nooit geloven. Nu ervaar ik het helaas zelf.'*

Alhoewel De Jong hier enigszins begrijpelijke argumenten geeft voor zijn ongenoegen, is het toch raadzaam dat niet te doen. In datzelfde interview geeft hij echter ook een prachtig voorbeeld wat je wél kunt zeggen als speler op het moment dat je wilt vertrekken.

Fans van een club kunnen natuurlijk teleurgesteld zijn dat een speler wil vertrekken. Maar fans zijn ook reëel en snappen dat iemand voor sportieve redenen naar een betere club wil. In onze ogen is er een belangrijke nuance in woordvoering: spreek altijd over de club waar je naar toe wilt, in plaats van te spreken over de club waar je weg wilt. De Jong deed dat heel goed:

'Borussia is voor mij sportief een hoger niveau waar ik me verder wil ontwikkelen, ook met het oog op het Nederlands elftal. Al mijn concurrenten voor de spitspositie in Oranje spelen bij buitenlandse clubs in sterke competities.'

Fans hebben hier begrip voor. Laat je als speler niet verleiden om uitspraken te doen dat je het niveau van de club ontgroeid bent, ruzie met de clubleiding hebt of geen verbeterd contract kan krijgen.

Eenzelfde kwestie gaan we komende tijd zien met Bony, de beste speler van Vitesse (misschien wel van de Eredivisie) op dit moment. De enige manier waarop Bony zonder reputationele gevolgen kan vertrekken bij Vitesse is wanneer hij de tactiek van Luuk de Jong hanteert. Zeg niet dat je weg wil, maar benoem concrete sportieve doelstellingen waarom je naar een nieuwe club wil. Deze doelstellingen zien wij nu te weinig terug in de media. Zo zei zijn zaakwaarnemer vorige week in het Algemeen Dagblad: *'Vitesse vecht voor zijn speler. Maar laten ze hem niet gaan, dan volgt een big fight.'* Niet handig. Zorg dat je er pas over praat op het moment dat er concrete interesse van een club is. En zorg dat je niet onnodige spanningen opbouwt tussen de partijen. Want op het moment dat er toch geen transfer plaatsvindt in de

winterstop, is er een kans dat de fans van Vitesse klaar zijn met Bony. Hoe goed je ook bent, beledig nooit een voetbalfan of zijn club.

Laten we afsluiten met de do's en de dont's in de woordvoering bij transfers voor de speler:

Do's	Dont's
Noem de naam van een concrete club	Algemeen statement 'Ik wil weg'
Spreek de waarheid	Liegen
Feiten bevestigen	Ingaan op geruchten
Vertel je eigen verhaal	Spreken over de tegenpartij
Waardering naar fans uitspreken	Fans negeren
Sportieve doelstellingen centraal stellen	Geld centraal stellen